

Jørn Staus Jacobsen

Mareridkets komedie

SCANLIBRIS

FØRSTE DEL

GENERALSEKRETÆREN

1

Han stod og så ud ad stuevinduet på plejehjemmets snedækkede plæne. Det var nytårmorgen 2045. Nytårsaften havde de fejret på samme måde som de foregående år. Personalet havde arrangeret det festligt med kulørte papirshatte, papnæser, guirlander og bordbomber. Pjat, tænkte han, men deltog alligevel i festen for selskabelighedens skyld.

Den kogte torsk med sennepssovs var hele ydmygelsen værd. Champagne og kransekage kl. 12, som de plejede, og som han helst ville have undværet. Personalet forsøgte at holde humøret oppe på dem, der sad og sov eller virkede fraværende som følge af mere eller mindre dement udslukthed. Foran ham lå et helt år med nye dagdrømme. Drømmene var det eneste, han havde tilbage at leve for, tænkte han med et bittert smil.

Han vendte sig og så sig om i den lille, men hyggelige stue. Det var ikke det samme som Bruxelles og palæet i Washington. Hans blik standsede ved den hvide generalsuniform, der endnu lå hen over ryggen på en af lænestolene. Han havde glemt at hænge den på plads. Egentligt havde han tænkt sig at tage den på til nytårsmiddagen. For første gang uden for privatlivets skånende rammer. Men havde opgivet. Turde ikke. Som alle de andre gange, hvor han mistede modet og ikke turde vise den frem. *Til karnevalet*, havde han sagt til sin kone Birthe, da han sendte bud efter den kinesiske skrædder for at komme og tage mål.

Det var i Bruxelles året efter, han havde tiltrådt stillingen som NATOs generalsekretær. Hans nærmest besættende ønske om den kridhvide

uniform gav ham ingen fred. Han måtte se sig selv i den, ikke bare for sit indre øje, men i virkeligheden. Som virkelighedens generaler, admiraler og marskaler: Nimitz, Tito, Trujillo, Franco, Göring, Stalin og alle de andre magtfulde mænd i kridhvid uniform. Han *måtte* ha' den.

Birthe troede på det, indtil han nægtede at tage den på til karnevalet. Derefter viste han sig kun i den til deres hyggemiddage for de to. Første gang i spøg, derefter som fast del af en ugentlig begivenhed, der med tiden udviklede sig i mere og mere bizar retning.

Han havde ikke haft den på siden Birthes død. En pludselig indskydelse fik ham til at beslutte, at nu skulle det være. Gud vide, om han over hovedet kunne passe den. Han havde lagt sig en del ud omkring livet på det sidste, selv om han forsøgte at holde igen med maden.

Nærmest andægtigt holdt han uniformen ud for sig for ikke at krølle de knivskarpe pressefolder og gik ind i soveværelset.

Han måtte støtte sig til sengegavlen, mens han tog bukserne af og de hvide på. Det nedsatte herredømme over balancen var kun blevet værre. Når han trak maven ind, var det endnu muligt at knappe linningen. Benene var en smule for lange som følge af, at skelet og brusk var sunket sammen. Konstateringen var uden vemod. Til gengæld passede jakken næsten perfekt. Lidt for megen luft over skuldrene. Men ellers perfekt. Han stillede sig foran det mandshøje spejl i skabsdøren. Rethede vinklen til, så han tog sig bedst ud med den rette fordeling af lys og skygge. Han rankede ryggen tilfreds med sig selv. Man skulle ikke tro, han var 90. Rankede ryggen igen og gjorde honnør for spejlbilledet, som han havde gjort utallige gange før. Flot uniform. Endnu en flot mand. Ærgerligt, at han aldrig havde kunnet vise sig i den offentligt. På et tidspunkt overvejede han at få en indforstået repræsentant til at foreslå, at NATOs generalsekretær bar uniform ved særlige festlige lejligheder. Men opgav det efter råd fra Birthe. Det ville helt sikkert blive misforstået af visse dele af pressen, mente hun.

Sikkert. Tænkte han. Visse dele af pressen havde været hans største

modstander i hele hans lange politiske og *militære* karriere, som han betegnede den for sig selv. Det var pressen, der havde pisket en stemning op for nedsættelse af en uofficiel folke-domstol til behandling af Irak-krigens forbrydelser. *Den ulovlige krig*, som pressen benævnte den med henvisning til FN's daværende generalsekretær Kofi Annans fordømmelse af invasionen umiddelbart efter dens begyndelse. *Det tredje Russell-tribunal* havde behandlet USA's og dets allieredes krigsførelse lige så ubarmhjertigt hårdt og unuanceret som det første Russell-tribunal havde fordømt USA's engagement i Vietnam-krigen i 1960'erne og 70'erne. Pressen havde udråbt dem som krigsforbrydere, der, hvis det ikke var for USA's status som supermagt, ville have sendt Bush, Blair, ham selv og alle de andre allierede bag lås og slå i selskab med krigsforbryderne fra Balkan-krigen og andre ulovlige krige.

Takket være kære gamle George og hans uovervindelige USA blev det aldrig til andet en snak og skriverier i medierne. Tribunalet havde hverken jurisdiktion eller opbakning til en sådan handling, selv om flere muslimske lande, flertallet af de latinamerikanske stater og udviklingslandene gik ind for en egentlig prøvelse ved Den internationale Krigsforbryderdomstol i Haag.

Han rødmede af vrede ved tanken om at skulle spærres inde sammen med typer som Karatzic og Mladic, der sad dømt for krigsforbrydelser og folkemord i eks-Jugoslavien. Det var de satans socialister og deres ledere, der havde fået den vanvittige ide. På en måde havde hans modstandere fået det, som de håbede. Da helbredet begyndte at gå stærkt ned ad bakke, og han var henvist til at tilbringe de fleste af døgnets timer i den store lejlighed på Frederiksberg, følte han sig på en måde som fange i sit eget hjem. Alternativet, det private plejehjem Hillerødgård, der indebar daglig kontakt med andre mennesker, og som hans datter Lene havde valgt for ham på grund af dets gode renommé. Her var alt, hvad en landmandssøn kunne ønske sig af natur og udsigt til en række velholdte gårde med frodige marker til alle sider. Han behøvede blot at spadsere hen ad en

tilfældig sti i haven for øjeblikket efter at befinde sig midt i det typiske af alle danske landskaber. Bag bræmmen af buske, der omkransede haven eller parken, som ejerne yndede at kalde den, bølgede markerne for øjnene af én, bakke op og bakke ned med levende hegn i skellene. Alligevel kunne han ikke slippe følelsen af at være flyttet fra et fængsel til et andet. Han længtes usigeligt efter sit tidligere udfarende liv. Hele tiden på farten for at forhandle med nationernes statsledere og deres forsvarsministre, eller for at agitere for sine klienters sidste nye højteknologiske våben. Også Hillerødgård føltes som et fængsel trods det umiskendelige præg af luksus, der afspejlede sig helt ned i de mindste detaljer. Heller ikke beboerne eller personalet formåede at skabe indtryk af hjemlig, fortrolig hygge. Han følte sig som en fremmed blandt ulige lidelsesfæller. Hvor ville disse socialister, der havde ønsket ham og George bag lås og slå, glæde sig, hvis de kendte til hans følelseslivs sande tilstand.

Han sendte en tanke til sin gamle kampfælle og gode ven George. Hvordan klarede han sig efter sygdommen? Sidst han hørte fra ham, havde han netop overstået en maveoperation og regnede med at vende tilbage til sin ranch i løbet af en uges tid. Amerikanske præsidenter var ikke nødsaget til at lade sig passe og pleje i fremmed regi. De havde til stadighed en stab af tjenende ånder omkring sig i hjemlige omgivelser lige til den dag, de opgav ånden. Tanken fik ham til at missunde George en lille smule. Lille-Danmark med dets nøjeregnende regeringer var for påholdende til at give deres statsledere et værdigt otium. Havde han haft råd, var de sgu blevet boende i Washington og ikke være tvunget til den ydmygende retræte til Lille-Danmark. På grund af Birthe og hans fremskredne dårlige hofter, tænkte han og smilte sarkastisk til sit eget spejlbillede. Et par nye fik man ganske gratis i Danmark, mens man måtte betale en formue, hvis man valgte at få det gjort *over there*.

Det gav et gib i ham, da det bankede på døren.

- Morgenmad, Andersen, lød stuepigens stemme.

Han havde helt glemt morgenmaden, som han fik serveret i lejligheden

ligesom frokosten og middagen de dage, han helst var fri for selskab.

- Sæt den på spisebordet, råbte han ud i gangen.

Han hørte lyden af den magnetiske lås og døren blive åbnet, mens han fik travlt med at klæde om.

- Godt nytår, Andersen, og velbekomme, sagde stuepigen inden klikket fra døren fortalte, at hun var gået igen.

- Satans også, stønnede han forpustet.

Han havde helt glemt morgenmaden, og at den var udskudt en time på grund af nytårsaften og undrede sig over, at han ikke følte sig det mindste sulten.

Forsigtigt hængte han uniformen tilbage i skabet og kontrollerede flere gange, at benklædernes pressefolder flugtede, som de skulle. Så gik han ud i køkkenet og skænkede en kop kaffe fra termokanden, inden han satte sig.

Knap var han færdig med morgenmaden, da det igen bankede på døren. Han gik ud og åbnede. Det var sognepræsten, der havde den uvane at møde op nytårsdag for at ønske beboerne godt nytår. Ærligt talt brød han sig ikke om disse besøg, men kunne ikke få sig til at bede sig fri. Besøgene mindede ham om sin barndoms præst.

- God dag, statsminister, og godt nytår, sagde præsten med et varmt smil.

Det ærgrede ham, når nogen tiltalte ham statsminister, men gengældte venligt smilet med en *tak i lige måde*.

- Hvad med et glas portvin, pastor Holm?

- Så mange tak, sagde præsten og trådte inden for.

Stemmen lød, som havde han allerede fået et par genstande for meget.

Mens han fandt glassene og flasken frem, tænkte han på sin barndoms Jelling og dens skæggede, langhårede sognepræst, som han hadede af et godt hjerte. Ikke så meget på grund af konfirmationsforberedelsen, men fordi præsten sammenblandede sin socialistiske ideologi med salmeversene, de bibelske tekster og prædikenerne. Desuden troede han

ikke et ord af det religiøse vrøvl, som præsten forsøgte at bilde dem ind. Denne indstilling blev kun forstærket, da han en dag stillede sig op foran ham og stirrede ham stift i øjnene: *Herren din Gud er en nidkær Gud, der indtil tredje og fjerde led straffer fædres brøde på deres efterkommere.* Ordene havde bidt sig fast og dukkede op tid efter anden, når han stod over for at tage beslutninger, der manglede moralsk fundering, men som syntes uomgængelige. Ville hans efterkommere komme til at bøde for de fejl, han havde begået, spurgte han uvilkårligt sig selv. Efterfulgt af et irritabelt *vrøvl!*

Heldigvis afholdt pastor Holm sig fra bibelske citater eller religiøse prædikener. I stedet talte de om vejret og sneen, som efterhånden var et særsyn. Efter at have drukket ud hilste pastoren af med et, *jeg skal gerne nå at hilse på alle* - og endnu mere rød i hovedet.

Han skænkede en kop kaffe og satte sig til at læse de sidste nyheder på Internettet. Borgerkrigene i Mellemøsten syntes ingen ende at tage. Slutningen på olieeventyret havde resulteret i omfattende fattigdom og arbejdsløshed. Dertil havde overbefolkningen skabt uløselige problemer, da Europa, USA, Canada samt mange andre lande havde standset for al indvandring fra den muslimske verden.

En række brande i forbindelse med nytårsfyrværkeri havde resulteret i alvorlige hånd- og øjenskader. Som sædvanligt. At folk ikke blev klogere, tænkte han. Sådan havde det været så længe, han huskede.

En tegning af et kanonslag, der sprang i hånden på et skrækslagent offer, fik ham til at tænke på karikaturtegningen af Muhammed med en bombe i turbanen. Selv om det var mere end en halv menneskealder siden, stod tegningen og følgerne heraf så lysende klar i erindringen, som var det sket i går. Når han stødte på vittigheds- eller karikaturtegninger med religiøst indhold, mindede de ham med gysen om Muhammed-krisens tegninger i Jyllands-Posten. Krisens omfang og dynamik var langt mere belastende for hans renommé og position som statsminister end Irak-krigen. Den gang følte han, at reaktionen fra den muslimske verden aldrig

fik nogen ende. Han mindedes, hvor belastende, det var at se plakater af ham blev stukket i brand sammen med Dannebrog over alt i Mellemøsten og siden erfare, at demonstrationerne havde kostet lige ved 100 døde. Irak-krigen derimod, vidste han, at Danmark kunne trække sig ud af med æren nogen lunde i behold, så snart en passende lejlighed bød sig. I 2020, 12 år efter at han var gået af som statsminister, åbnede Det tredje Russell-tribunal i London. Dommen var nådesløs hård: George W. Bush og alle USA's allierede i *den ulovlige krig i Irak*, som det hed i *domsafsigelsen*, blev kendt skyldige i omfattende krigsforbrydelser. Tanken om det røre, tribunalets afgørelse forårsagede, fik ham til at harmes som dengang. Hvad bildte disse selvbestaltede røde dommere sig ind, at dømme USA's præsident og dennes trofaste allierede for en indsats, som burde være mødt med hæder og ære i stedet for skammelig fordømmelse.

Erindringerne havde gjort ham så ophidset, at han slukkede for pc'en, rejste sig og fandt vinterfrakken og et halstørklæde frem. Han ville gå en tur, indånde den friske luft og køle en smule af.

2

Den første uge i februar var hyllet i regntunge skyer og blæst. Grenene på havens træer piskede uophørligt i den tomme luft, holdt i gang af de kraftige vindstød. Nedbøren skiftede mellem slud og regn et par grader over frysepunktet. Han havde netop bedt om at få serveret såvel frokost som middag i lejligheden, da han følte sig i for dårligt humør til at frekventere restauranten i selskab med de øvrige beboere.

Hele morgenen og formiddagen havde han gennempløjet netaviserne for at få bekræftet den artikel, han var støt på i Washington Post, og som havde sat hans sind i så voldsomt oprør. Et af de selskaber, som hans søn Peters revisionsfirma havde som storkunde, var mistænkt for at have overfaktureret en række tjenester for Pentagon, der blandt andet omfattede

et årelangt logistisk engagement i Mellemøsten. At det i givet fald drejede sig om en større sag og ikke på en regnefejl fremgik af, at der var tale om et trecifret millionbeløb, i værste fald, antydede Washington Post, et milliardbeløb - i dollars. Han håbede - ja, bad i sit stille sind til, at det hele blot var en avisand, der snart blev dementeret. I modsat fald kunne Peter og hans firma ikke undgå at blive inddraget. Han havde næsten opgivet at finde yderligere omtale af sagen, da han fik øje på en tilsvarende, men mindre iøjnefaldende artikel i New York Times. Til gengæld lød bladets skribent mere skråsikker i sin beskrivelse af forlydendet fra den unavngivne kilde i Pentagon.

Bekræftelsen fik ham til at vandre frem og tilbage i stuen. Hans søns karriere i USA havde været en ubrudt sejrsgang lige fra hans ph.d. i økonomi fra universitetet i Chicago til sin ansættelse i rådgivnings og revisionsfirmaet Josef Bernstein med hovedkontor i Washington. Bernstein havde specialiseret sig i at servicere firmaer, der var storleverandører af materiel og tjenester for forsvarsministeriet og Pentagon. Efter ti års ansættelse fik Peter tilbudt kompagniskab i firmaet dels på grund af Bernsteins alder og det faktum, at ægteparret var uden arvinger. Ved Bernsteins død for 18 år siden overtog Peter ejerskabet mod at oprette en fond for værdigt trængende jøder i USA, bærende ægteparret Bernsteins navn. Hvis rygtet talte sandt, kunne Peter ikke undgå at blive inddraget, slog han endnu engang fast og besluttede at kontakte sønnen for at få mistanken be- eller afkræftet.

Han satte sig foran pc'en og tænkte på Peter og hvor stolt Birthe og han havde været, hver gang sønnens opstigning på den forretningsmæssige stjernehimmel nåede nye højder. Og tankerne gik videre til sønnesønnen George, der netop var fyldt 37 og oberst i marinekorpset. Det var kun et spørgsmål om tid, før han kunne tælles blandt USA's yngste generaler, en titel, han altid selv havde haft som hemmelig drøm. Han huskede, hvordan Peters kone var imod, at deres nyfødte søn blev døbt George som en cadeau til deres gode ven, USA's afgående præsident George W. Bush. I

stedet for at argumentere for sagen, gav han de stolte forældre en bankbog på 50.000 dollars lydende på navnet George Rasmus Andersen.

Nej, lød det tilbage fra Peter, der var ikke noget at frygte. Firmaet og han kunne sige hus forbi. Der var fuldstændigt rene linjer i forholdet til omtalte firma. Ingen grund til bekymring. Ikke andet end avissnak. I øvrigt havde han et ærinde i Paris i næste måned og ville aflægge et besøg, hvis tiden tillod det. Trods Peters 65 år havde han ikke tænkt sig at skrue ned for tempoet endnu. Tværtimod forekom han mere engageret i sine forretninger end nogen sinde. Han åndede lettet op. Sikkert en avisand, sat i verden af en ansat i Pentagon for at hævne sig, fordi en forfremmelse var gået ham forbi.

Det var midt i marts. Solen skinnede fra en skyfri himmel og varmede jorden op, så der lå en dis af vanddamp hen over de nøgne, bare marker. Langt borte fik han øje på en traktor, der var i færd med at sprede gylle eller kvælstof på marken. Det var for langt væg til at han kunne se, hvad det nøjagtigt var. Han tog en dyb indånding for at tage lugtesansen til hjælp, men fornemmede intet. Kun den rene, friske luft. Det med lugten, kom han i tanke om, havde man vist også for længst fået has på ved effektiv udskilning af gødningens forskellige anvendelige dele.

Han stod og fulgte traktorens snorlige kørsel frem og tilbage over marken, mens tankerne vandrede tilbage til hans barndoms og tidlige ungdoms arbejde i marken. Ikke så snart var han kommet hjem fra skole, før faren beordrede ham op på traktoren. Gødningssprederen bag ham hvirvlede ko- og grisemøg ud over marken og op om ørerne på ham. Lortet dækkede jorden overalt. Stanken var uudholdelig. Hvorfor havde faren ikke sat en daglejer til det? Han kendte svaret til hudløshed. Fordi de satans socialister og deres fagforeninger gjorde det umuligt for en almindelig bonde at betale en daglejer, langt mindre en fast karl. Det var noget andet, da en daglejer gik for kosten og fem kroner om dagen, gentog han farens evindelige klage. Med sine 17 år var han ikke gammel nok til

at huske *de gode gamle dage*. På grund af socialisterne og fagforeningerne måtte han affinde sig med at sidde midt i alt lortet. Han forsøgte at holde stanken ude ved at dagdrømme. Hvad var det, Jette og Hanne havde hvisket til hinanden i klassen? Vel det samme som Hans og Jørgen, hvis forældre var lige så røde som de selv? På trods af deres høje uddannelse og gode løn. Socialistiske pak. Landsforrædere. De snakkede om Vietnam-krigen, som kom de lige derfra og holdt selvfølgelig med disse røde sataner, Viet Cong, der var støttet af det kommunistiske Sovjetunionen og Kina. Hvorfor fanden smed amerikanerne ikke den atombombe en gang for alle, så de kunne komme ud af den lortekrig. Han forestillede sig, at møget, der hvirvlede til alle sider bagved, var napalmbomber, der regnede ned over de vietnamesiske landsbyer. Disse små, uanseelige skabninger i deres usle stråhytter var sgu ikke uskyldige risbønder; de var Viet Cong-soldater, der havde invaderet hele den sydlige del af det langstrakte land. Og han huskede, at han forestillede sig, hvordan han lod napalmbomberne regne ned over dem i stride strømme. Han skulle gøre sit til at forvandle disse lede kommunistiske sataner til aske; der skulle ikke være en eneste skævojlet Viet Cong-soldat tilbage, når han var færdig med dagens tæppebombning. Han kastede et blik bagud og frydede sig over rækken af ildsøjler, der steg til vejrs over de ramte landsbyer, så langt øjet rakte. Ophidset trykkede han speederen i bund, men slap den omgående igen for at dæmpe farten. Hvis han kørte for hurtigt blev der åbninger i lortet, og faren ville skælde ud. Det var også de sataners skyld alt sammen. Viet Cong, Jette, Hanne, Hans og Jørgen. De skulle fandeme ha'. De skulle fandeme få lov at brænde op i helvede alle sammen.

Og han huskede hvordan han stod foran håndvasken med spejlet og tog en dyb indånding. Han lugtede sgu af lort. Lugtede igen og pøsede mere af billigt hårvand på brystet, i ansigtet og håret. Det hjalp alt sammen ikke noget. Lugten forekom blot endnu mere kvalmende. Slap han nogensinde af med den lortelugt? Han måtte tage sig sammen for ikke at begynde at

græde. Han fornemmede, hvordan klassens piger undgik ham og rynkede på næsen. *Lorte Rasmus* kaldte Hans og Jørgen ham og grinte. Disse to lede socialistiske sataner. *Hvad fanden Rasmus, har den gamle nu igen sat dig til at sprede møg? Fy for satan, mand, hvor det lugter. Hvad med at tage et bad, inden du går i skole, dit svin?* Han rødmede og tav. Satans også, at den gamle ikke lejede en daglejer til at sprede det lorte lort. Så han slap for at høre for det i klassen. Han følte sig sgu så ussel, når han kom der med sin lortelugt. Der var intet at gøre. Han kunne bade og lufte tøjet nok så meget. Der var intet, der hjalp. Han stank som et svin. Det sad dybt i porerne, klæbede til alt og var umuligt at slippe af med.

Det gav et gib i ham, da han vågnede af sine dagdrømme. Han virrede med hovedet for at blive klar igen og begyndte at gå tilbage ad stien. Med årene fremstod erindringer fra barndommen og ungdommen forunderligt lysende klar.

3

Happy birthday to you, happy birthday to you, happy birthday dear Marianne ... Han sang pligtskyldigt med, fordi det ville blive opfattet uforskammet at lade være.

Der var fødselsdagsfest i plejehjemmets restaurant for Marianne Nørregård, tidligere departementschef i indenrigsministeriet. Det var hendes nærmeste omgangskreds på hjemmet, der havde arrangeret og indbudt til festen. Hvorfor han var inviteret med kunne kun skyldes, at de en gang i fortiden havde haft samme arbejdsplads. Sandheden var, at fru Nørregård var lige så fremmed for ham som hovedparten af plejehjemmets beboere.

En letbenet ældre herre - med charmeklud, for at dække over den løse hud på halsen, tænkte han, og som han ikke huskede, hvad hed - trak fødselaren op af stolen og svingede hende rundt på gulvet til lyden af og

gid at det må gå dig godt, i mange, mange år. Det dansende par bar ikke præg af, at begge havde rundet de 90 år. De hvirvlede så løssluppet rundt, at han følte sig helt svimmel ved synet.

De tos dans fik ham til at tænke på Birthe, når de havde fået et glas for meget under deres ugentlige *hemmelige* middage. Hemmelige, fordi kun de to var til stede, og fordi de aldrig omtalte dem for andre. Hverken for familien, deres omgangskreds eller for personalet. Når pigen havde serveret hovedretten, fik hun og den til lejligheden bestilte kok fri. Desserten og det, der fulgte efter klarede de selv. Den bizarre festlighed var begyndt i Bruxelles i relativ uskyldighed og sluttede i Washington med en brækket arm og en tur på hospitalet.

Påklædningen var en del af ritualet. Hun i en silkekjole, der ledte tanken hen på de europæiske hofballer i begyndelsen af 1900'tallet. Mens han pænt måtte vente med at iføre sig den hvide jakke, til personalet var gået. Utallige fortilfælde viste, at risikoen for at blive hængt ud i medierne var alt for stor. Personalets afsløring af, at han spankulerede rundt i generalsuniform i det skjulte ville være gulf for en sensationslysten presse.

Efter desserten tændte hun for musikanlægget, hvorefter han førte hende ud på gulvet i en fejende wienervals. Sådan dansede de en halv eller hel times tid i al ærbarhed, indtil virkningen af pausernes champagne løsnede så meget på anstændigheden at aftenens egentlige højdepunkt kunne tage sin begyndelse. Midt i dansen begyndte Birthe at løsne tøjet. Stykke for stykke, som hun lagde fra sig på stoleryggene eller blot lod ligge på gulvet. Efter at have hjulpet hende med snørelivet satte han sig med sit glas og betragtede hendes videre optræden, der med tiden tangerede professionel færdighed. Til sidst dansede hun rundt i det bare ingenting, forunderlig graciøs skønt hendes fyldige, buttede figur. Trods hans fundamentalt kølige temperament kunne han ikke frasige sig en vis grad af seksuel opstemthed ved synet af Birthes strip-tese-nummer. Det mest forunderlige ved hendes optræden var, at det ugentlige rituals nøje gentagelse på ingen måde virkede trættede. Tværtimod følte han sig som

tiden gik mere og mere opstemt ved hendes optræden, ja, glædede sig ligefrem til deres *hemmelige, forbudte* aftener. Den første gang, hun afsluttede sit nummer med at sætte sig over skrævs på hans ene lår og gav ham et hedt kys på munden, tænkte han mere på sine benklæder og følgerne af nærkontakten end det ophidsende i oplevelsen. Efterfølgende løste han problemet ved i al diskretion at placere en serviet over låret på det sted hvor den nøgne hud og stoffet mødte hinanden.

- Nå du er også inviteret med, sagde en stemme bag ham.

Det var Morten Lyngtoft, tidligere finansminister i Nyrup-regeringen i 90'erne.

- God dag Morten, jeg havde ikke set dig.

- Efterhånden er vi også kun en skygge af os selv, lød det sarkastisk fra Morten.

I deres velmagtsdage havde han og Morten aldrig været nogen ynder af hinanden eller modpartens politik. Han huskede endnu tydeligt det verbale sammenstød, de havde haft, efter at Morten i en tv-udsendelse havde udtalt, at man kunne sætte spørgsmålstegn ved, om USA var et demokrati, da det mere mindede om et oligarki. Han havde revset ham for udtalelsen med den begrundelse, at sådan behandlede man ikke sin betydeligste NATO-partner. Siden havde han ofte spekuleret på, om Morten ville få ret. Igennem 20'erne og 30'erne var den sociale uro i USA taget til. Forskellen mellem rig og fattig havde vokset sig stadigt større år for år. Man påstod, at mere end halvdelen af befolkningen nu befandt sig i reel fattigdom. Situationen blev sammenlignet med den, der herskede i udviklingslandene ved årtusindeskiftet med den forskel, at det var USA, der nu kæmpede med problemet.

Han betragtede Morten og tænkte, at havde han vidst, at hans politiske modstander havde valgt Hillerødgård som sidste bastion for sit virke på denne jord, havde han tænkt sig om yderligere et par gange - og sandsynligvis set stort på sin datters anbefaling og idelige pres.

Modsat ham selv modtog Morten næsten dagligt besøg. Han var stadig

yderst åndsfrisk, skønt han var flere år ældre end han. Ofte sad han og lyttede til de engagerede samtaler, Morten og hans gæster havde om dagens lands- og verdenspolitiske begivenheder i Hillerødgårds restaurant eller opholdsstue.

Morten havde sat sig ved siden af en nydelig dame, som han underholdt med erindringer fra sin tid i Nyrup-regeringen. Enke efter en brasiliansk ambassadør, vidste han, men huskede ikke hendes navn. I det hele taget havde han det svært med navne, hvilket ikke blev bedre med årene. Samtidigt irriterede det ham, at han netop igen var stødt på en artikel, der roste Nyrup-tiden til skyerne. Nyrup-regeringens statsbudgetter *rangerer som det 20. århundredes bedst administrerede*, stod der. Efterfulgt af den påstand, at hans egen regerings var et af de dårligst håndterede, af visse økonomer endog placeret under Anker Jørgensens i 70'erne, der traditionelt figurerede som det mest skræmmende eksempel.

Nu var Morten igen i fuld gang med at gøre sine hoser grønne over for en af damerne, tænkte han iltert. Ambassadørenken hørte til blandt de mest ombejlede blandt kvindeskønnet. Hun måtte være mindst 15 år yngre end Morten, konkluderede han. Den gamle buk!

Han rejste sig og forlod selskabet i al ubemærkethed.

Næsten dagligt gennemgik han de amerikanske aviser for at lede efter nyt i påstanden om svindel begået af Peters klient mod Pentagon uden at finde så meget som den mindste lille notits. Hans fornemmelse sagde ham, at det var lykkes Pentagon at mørklægge sagen.

Så en dag havde Washington Post en ny artikel om et tilfælde i lighed med det første med den forskel, at bedrageriet udgjorde et langt større beløb. Artiklen satte hans puls i vejret. Hvis der var noget om snakken, kunne det ikke undgå at berøre Peter og hans firma. De følgende dage voksede historien i omfang og bredte sig til alle medier. Sagen var på vej til at blive en egentlig skandale. Igen greb han til tasterne for at forhøre sig om Peters udlægning af sagen. Hvad kendskab havde han og firmaet

til svindelen? Var han direkte involveret? Og hvad ville der i uheldigste fald ske ham og firmaet?

Svaret lod vente på sig. Ventetiden føltes så pinefuld, at han flere gange var på nippet til at gribe telefonen og afkræve øjeblikkeligt svar. Det angik også ham og hans gode ry og rygte. I mellemtiden kunne Washington Post oplyse, at trafikken med våbenfabrikanternes overfakturering lod til at have været mere regelen end undtagelsen. Kilden i Pentagon havde oplyst, at der figurerede flere firmaer på listen.

Endelig modtog han en meget kortfattet e-mail fra Peter. Formen mindede ham om den telegramstil, man anvendte i telegrafiens barndom: Sagen er mere belastende end først antaget. Udfaldet lover ikke godt. Er begravet i arbejde til op over begge ører og har aflyst mødet i Paris og dermed den planlagt afstikker til Danmark. Beklager. Det må vente til en anden gang. Du får flere enkeltheder, når der bliver tid - kærlig hilsen Peter.

Hvis der blev nogen anden gang, tænkte han. Var udsigten så dårlig som antydnet, kunne Peter ende i ... Han kunne ikke få sig til at tænke tanken til ende, men tvang sig til det: i fængsel.

I det hele taget var der ikke andet end dårlige bulletiner på netaviserne om USA. På en af siderne stod, at USA var bag ud med forundersøgelserne og udnyttelsen af de enorme forekomster af værdifulde råstoffer på Månen, og at opsendelsen af det første fabrikskib i rummet til forarbejdning af mineralerne ville blive yderligere forsinket. Også Kina, Japan, Indien, Brasilien og Rusland arbejdede på højtryk med lignende planer. Det hvide Hus frygtede at et eller flere af disse lande ville slå USA i kapløbet. I den forbindelse havde et medlem af kongressen foreslået at benytte fanger som arbejdskraft på fabrikkerne. På den måde fik man løst det stadigt voksende problem med de overfyldte fængsler i samtlige stater.

Et andet sted stod der, at Den sociale uro i flere enkelstater var af et sådant omfang, at nogle analytikere ligefrem talte om faren for en

borgerkrig, i lighed med Den amerikanske Borgerkrig for næsten 200 år siden.

Han sukkede og rystede opgivende på hovedet. Verden var rent af lave, tænkte han og mindedes sin far, der havde gentaget ordene så mange gange, at det til sidst havde irriteret ham.

Det stod heller ikke for godt til i Danmark. Den lyserøde regering med endnu en kvinde som statsminister havde igen sat skatten i vejret for de højeste indkomster. Det fik ham til at tænke på, at da han som tiårig - overbevist om, at han var en direkte ætling af Gorm den Gamle og Harald Blåtand - lovede sig selv, at han ville rydde socialisterne og deres socialstat af vejen. Ligesom Valdemar Atterdag og hans riddere havde gjort det med den *kullede greve*. Når han engang kom til magten ville han kæmpe for Vestre, træde socialismen under fode og sætte dens ledere bag lås og slå som straf for deres misrøgt af riget.

4

Han var netop vendt tilbage fra eftermiddagens spadseretur i haven en forårsmild aprildag, da telefonen ringede. Det var Peters kone Helen, der fortalte at Peter var kørt galt i sin bil og var indlagt med svære kvæstelser. Peter havde gennemgået en række operationer, men var uden for livsfare. Tydeligt oprevet undskyldte hun, at hun var nødt til at afbryde, men lovede at holde ham løbende orienteret.

Han slog op på Washington Post's side, der i en sensationspræget artikel beskrev, hvordan ejeren af Josef Bernsteins revisionsfirma var fundet alvorlig kvæstet i forbindelse med en bilulykke, men var uden for livsfare efter adskillige operationer. En kvindelig passager ved navn Diana Lightfood, og kendt prostitueret, havde mistede livet i forbindelse med ulykken. Endvidere havde politiets teknikere fundet rester af lak fra et andet køretøj på venstre side af Peters bil, hvilket indikerede, at en

anden bilist kunne være involveret i ulykken og var flygtet fra stedet.

Avisens reporter afholdt sig helt fra at udlægge Peters forbindelse til sin passager. Yderligere kommentarer var dog unødvendige. Hans søn var på den mest tragiske måde afsløret i at have et forhold til en af politiet velkendt prostitueret. Ikke så sært, at Helen havde undladt at nævne det pinlige forhold med så meget som et ord, tænkte han. Det var ikke svært at sætte sig i hendes sted og forestille sig, hvordan hun måtte have det: at blive konfronteret med sin ægtefælles voldsomme ulykke under så ærekrænkende omstændigheder.

Chokket efter meddelelsen om ulykken gav ham mest lyst til at afbestille dagens middag, men ombestemte sig. Han kunne alligevel ikke flygte fra sladderens i forbindelse med nyheden, der sikkert allerede var under formidling i de danske medier. Den slags var guf for enhver redaktion. Han kunne allerede se spisesedlerne for sig: *Tidligere statsministers søn alvorligt kvæstet i færdselsulykke. Hans passager, en kendt prostitueret, dræbt på stedet.* Han kunne lige så godt få det overstået først som sidst.

Lige så snart han trådte ind i restauranten, følte han alles øjne hvile på sig. Indbildning, tænkte han og fandt et ledigt bord for to i håb om at undgå selskab. Han lod som studerede han spisekortet grundigt, selv om han havde bestilt dagens ret allerede efter frokost.

- Må jeg udtrykke min deltagelse, lød en stemme.

Det gav et gib i ham. Han så op. Det var Morten, der stod let foroverbøjet på grund af sin dårlige ryg.

- Jeg går ud fra, at du allerede ved besked, sagde Morten og gav ham ikke lejlighed til at svare, inden han fortsatte. - Jeg faldt helt tilfældigt over artiklen i Washington Post. Det er jo ganske forfærdeligt. Og så bare stikke af fra ulykkesstedet. Det er ikke kun i vores eget stakkels land, vi har mistet al moral. Nå, men undskyld at jeg forstyrrede - og velbekomme.

Morten vendte sig og trippede hen mod sit bord til fire, hvor man

tydeligvis ventede spændt. De tre ved bordet stirrede forventningsfulde efter ham. Mortens opdukken og lige så pludselige forsvinden havde efterladt ham temmelig forvirret. Talestrømmen havde ikke givet ham lejlighed til at svare. Heldigvis for det. For han anede ikke, hvad han skulle have svaret. Og heldigvis havde Morten vist så megen takt, at han ikke kom ind på Peters passager, hendes profession og ulykkelige endeligt.

Mens han nippede til maden prøvede han at koncentrere sig om, hvorledes han skulle forholde sig de kommende dage. Inden han nåede til desserten, havde han besluttet at tage til Washington for at være i nærheden af Peter. Rejsen og påskuddet gjorde, at han slap for den opmærksomhed, som han frygtede mest af alt, og som han havde på fornemmelsen ville følge i kølvandet på færdselsulykken, den døde luder og Peters involvering i Pentagon-skandalen. Han så over på bordet med Morten og hans bordfæller - og godtede sig over at snyde dem for den fornøjelse at se ham lide i deres nærhed, mens pressen underholdt dem alle med nye saftige afsløringer om hans uheldige søn.

Good by, alle sammen, tænkte han og rejste sig. Han ville bestille billet med det samme og tage det første det bedste fly. Turen fra Kastrup til Washington tog ikke mere end et par timer. Ikke som i gamle dage, hvor man måtte afsætte en hel dag.

Tidligt næste morgen bestilte han en taxa til kl. ti. Turen fra Hillerød til flyet oplevede han som en lang ubrudt løben spidsrod. Ikke så snart havde han sat sig i taxaen, før chaufføren, som han ofte benyttede, og som nærmede sig pensionsalderen, udbredte sit vid om Peters ulykke. Tv'et var indstillet på den værste af alle sladderkanaler; den samme, som et par timer forinden havde underholdt med en ægte Jante-dansk version af Peters færdselsulykke, luderens død og hans revisionsfirmas forbindelse til milliard-bedrageriet mod Pentagon. Han bad chaufføren slukke for tv'et i håb om et øjeblik ro.

- Det er ikke for at træde i det, sagde chaufføren. - Jeg gætter vel ikke

meget galt, hvis statsministeren er på vej til Washington?

- Bruxelles, svarede han kort for hoved.

Han forstod ikke selv, hvorfor han valgte at stikke den velmenende chauffør en løgn.

I lufthavnen kom en gammel partifælle, Jørgen Pil, og hans kone ham glædesstrålende i møde. Begge omfavnede ham og strålede af glæde over det tilfældige møde.

- Vi er på vej til Bruxelles, sagde kvinden.

- Vores bryllupsdag, sagde hendes mand. - Vi mødte hinanden i Bruxelles for godt 50 år siden. Fast ritual.

- Ja, tiden går, svarede han for at sige noget.

Han brød sin hjerne for at komme på kvindens navn. Samtidig var han lykkelig for, at ingen af dem nævnte Peter og ulykken.

- Vi så, at Peter er kommet til skade i en forfærdelig ulykke, sagde kvinden med et deltagende udtryk. - Du er vel på vej til Washington?

Søren Pil skiftede til samme deltagende attitude. Han foldede hænderne andagtsfuld over maven.

- I morgen-tv, supplerede han konen.

Han overvejede, om han skulle sige Bruxelles, men kom så i tanke om, at det betød, at de i så fald skulle med samme fly.

- Ja, heldigvis er han uden for livsfare. Nå, men god rejse. Jeg må videre, sagde han og begyndte at gå hen mod rulletrappen til afgangshallen. Han vendte sig og vinkede. De stod og så bedrøvet efter ham.

Da han passerede en forretning med hatte, fik han en pludselig indskydelse, vendte om og gik ind i forretningen. Han ville købe en hat med skygge, som han kunne trække ned i panden. Valget faldt på en panamahat trods den temmelig pebrede pris. Han beholdt den på hovedet og gik ind i sin faste lounge.

Prøvelserne var dog ikke forbi endnu. Ikke så snart havde han sat sig og bestilt en kop kaffe, før en kvindelig politiker for de konservative, rakte

ham hånden med gravalvorlig mine.

Ja, men er det ikke Malene, sagde han, stolt over at kunne huske hendes navn.

- Skrækkeligt, sagde hun. - Du er vel på vej over for at se til Peter?

Han fremtvang et smil for at få tid til at tænke sig om.

- Ja, jeg tænkte, han trænger til lidt opmuntring.

Han håbede, at det ikke lød for ubekymret.

- At nogen kan få sig til at flygte fra et ulykkessted. Nå, men jeg må videre, så flyet ikke letter uden mig. Paris, kvidrede hun og forsvandt.

Der undslap ham et befriende suk. Forhåbentlig fik han fred nu. Han trak hatteskyggen ned i panden og nippede til den lunkne kaffe, lettet over, at ingen var kommet med hentydninger om luderen eller bedrageriet.

Ikke så snart befandt flyet sig i stratosfæren, før en midaldrende stewardesse dukkede op med en flaske champagne og et glas.

- De kan sikkert trænge til det, sagde hun hviskende og med et fortroligt glimt i øjet.

Ikke et øjeblik var han i tvivl om, hvad hun mente. Også hun havde set indslaget om Peter og hans ulykke, inden hun tog til lufthavnen.

- Tak, sagde han; ja, han trængte virkelig til en opstrammer.

Et par timer senere gik han gennem paskontrollen i Washington svævende på en champagnesky. Helen havde sendt en vogn for at tage imod ham. De boede på et landssted uden for byen med stald og folde med hvidmalede hegn til hestene. Som på film og hos George på hans ranch i Crawford.

Han overvejede at bede chaufføren køre forbi det palæ, som en af våbenfabrikanterne havde stillet til hans rådighed for en symbolsk husleje. Dets sydstatsprægede arkitektur stod rigeligt mål med generalsekretærboligen i Bruxelles. Prangende, luksuriøst og medfølgende hushjælp, en livsstil, man kun kunne drømme om i Lille-Danmark. Nej, det kunne vente, til han havde hilst på Helen og besøgt Peter på hospitalet.

Helen så ud og var klædt som en nybagt enke. De mørke rande under

øjnene trådte frem gennem mascaraen. Den mørke, figursyede dragt fremhævede hendes slanke, velskabte skikkelse. Hvad fanden ville Peter med ludere, når han havde en så præsentabel ægtefælle som Helen, tænkte han fortørnet over sønnens sidespring.

- Du kan lige så godt få det at vide med det samme, sagde Helen. - Jeg har besluttet at søge skilsmisse og har bedt min advokat hjælpe med det rent formelle. Han sidder og venter. Pigen viser dig op på værelset.

- Men kære Helen. Tænk dig om en ekstra gang. Er skilsmisse ikke en for drastisk beslutning, sagde han fortvivlet med tanke på den yderligere skade, en sådan ville påføre den i forvejen rigeligt pinlige skandale. Jeg tager ind til hospitalet og taler med Peter.

- Gør du det, sagde hun grådkvalt. - Men det ændrer ikke noget.

Efter at have pakket ud og taget et bad, kørte han tilbage til byen. Hospitalet bestod af en række vidt forskelligt indrettede afdelinger, alt af hensyn til patienternes økonomi og behov. En struktur, han i sin tid som menig politiker og statsminister havde kæmpet for at få indført i det danske sundhedsvæsen. I hans bestræbelser for *at skille fårene fra bukkene*, som oppositionen og deres røde lejesvende blandt mediernes kommentatorer så frækt misfortolkede hans ofte benyttede bibelske citat til forklaring af et dynamisk samfundssystem. *Minimalstat* og *dem og os* var blandt de forslidte gloser, hans modstandere yndede at slynge i ansigtet på ham igen og igen i deres forsøg på at male et så primitivt billede af ham som muligt. At bladtegnerne ofte karikerede ham som halvnøgen hulemand med en kølle i hånden var inspireret af denne opfattelse - samt udseendet. Allerede som ung, var han blevet drillet med, at han lignede en neandertaler. Han standsede ved et spejl på gangen og betragtede sig selv. Så tog han sin kam frem og redte sig omhyggeligt, inden han bankede på døren til Peters stue og gik ind. Jo, han lignede en neandertaler.